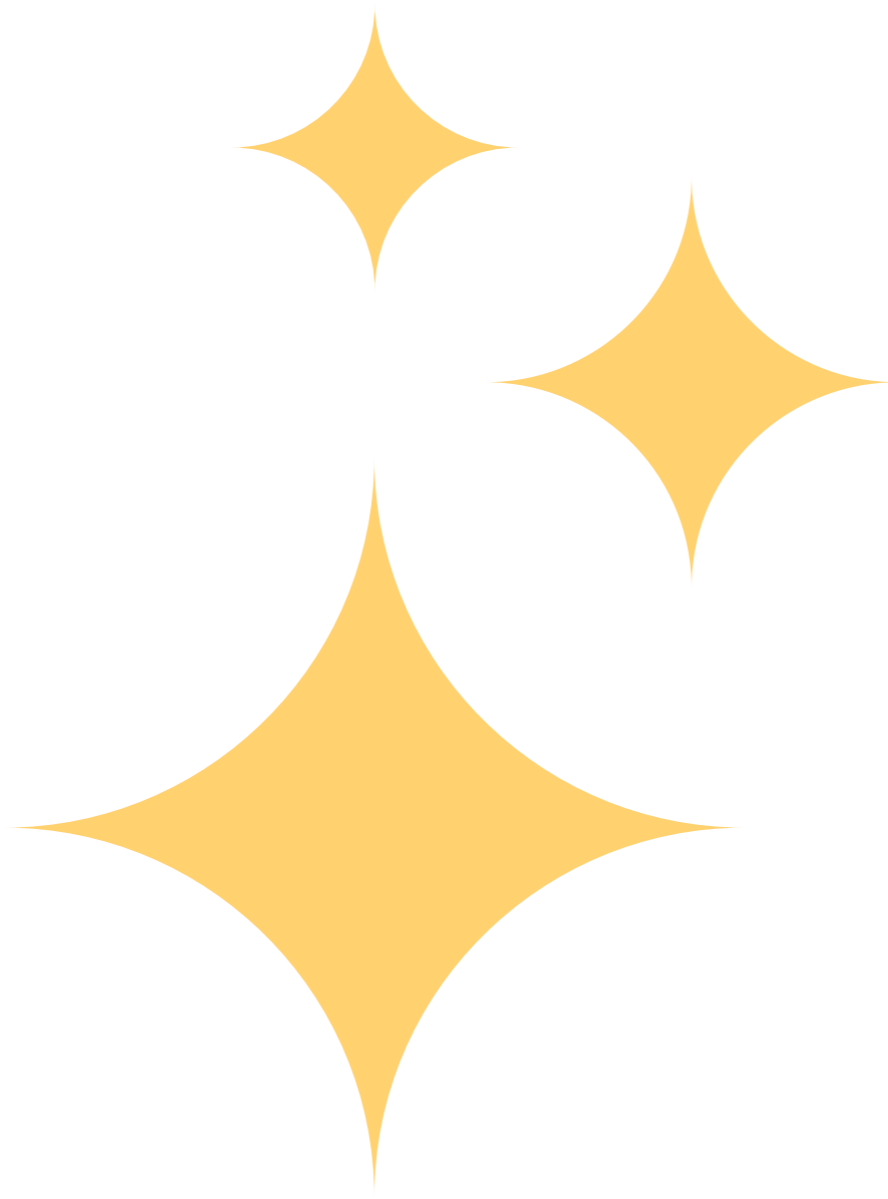

Marinela Scripcariu
Maria Kovacs

Toți copiii citesc

Resurse educaționale pentru clasa 1

Ghid pentru învățători
2023

Autoare: Marinela Scripcariu, Maria Kovacs

Echipa de coordonare: Sorana Mihaela Pogăcean, Cătălina Maria Szocska, Maria Kovacs

Mulțumim celor 22 de cadre didactice care au participat la realizarea prezentului material educațional, pilotându-l la clasa pregătitoare în perioada ianuarie-mai 2022, în cadrul programului Școli cu sLipici.

Adelina-Alexandrina Manda, Școala Primară Mociur, Reșița (CS)
Cornelia Slăvoacă, Liceul Tehnologic Florian Porcius Rodna (BN)
Mihaela-Elena Caloian, Școala Gimnazială Comuna Cilibia (BZ)
Diana-Nicoleta Gheorghe, Școala Gimnazială Nr. 2 Modelu (CL)
Adina Jecan, Liceul Teoretic Pavel Dan, Câmpia Turzii (CJ)
Diana-Crina Marin, Liceul Teoretic Pavel Dan, Câmpia Turzii (CJ)
Mara Manases, Școala Gimnazială Ioan Alexandru Sânpaul (CJ)
Lucia-Cristina Cristea, Școala Gimnazială Șuduleni (DB)
Floriana Necula, Școala Gimnazială Șelaru (DB)
Alexandra Stroe, Școala Gimnazială Adâncă (DB)
Zenovia Cârjeu, Liceul Tehnologic Nr. 1 Corod (GL)
Andreia Alina Sbârnea, Liceul Tehnologic Nr. 1 Corod (GL)
Mihaela Muscă, Liceul Tehnologic Nr. 1 Corod (GL)
Cristina Chibulcutean, Liceul Teoretic Sfântu Nicolae, Gheorgheni (HR)
Mihaela Miklos, Școala Gimnazială Nr. 7 Petroșani (HD)
Tanea Ștețca, Școala Gimnazială Remeti (MM)
Liliana Chera, Școala Gimnazială Pârșcoveni-Olari (OT)
Ligia Dobrinean, Școala Gimnazială Lucian Blaga, Jibou (SJ)
Iuliana Loredana Matei, Liceul Tehnologic Petri Mor, Nușfalău (SJ)
Larisa Elena Stoica, Colegiul Tehnic August Treboniu Laurian, Agnita (SB)
Dana Mitocaru, Școala Gimnazială Bogdănești (SV)
Ioana Oțescu, Școala Gimnazială Răchita (TM)

2023

Fundația Noi Orizonturi

Bulevardul Păcii, bl. 5, ap. 9, 335600, Lupeni, Hunedoara, România

www.noi-orizonturi.ro

***

Toți copiii citesc – Resurse educaționale pentru clasa 1 a fost realizat în cadrul programului Școli cu sLipici al Fundației Noi Orizonturi, în parteneriat cu PEPCO România. Misiunea programului este ca fiecare copil să termine clasa a 4-a știind să citească și să scrie la un nivel suficient de bun pentru a accesa cu succes curriculumul de gimnaziu.

Școli cu sLipici se implementează sub egida proiectului „România Educată”, derulat de Administrația Prezidențială.

CUPRINS

Introducere	5
Corelarea competențelor urmărite cu activitățile de învățare	9
Sucesiunea recomandată a unităților de învățare	12
Plan de activități: Planul Furnicuței	13
Plan de activități: Șosețică și micile creaturi	14
Plan de activități: O casă pentru Șoricel	15
Plan de activități: Păsărel și Uma	16
Plan de activități: Lucrurile care contează cu adevărat	17
Descrierea activităților de învățare	18

Introducere

Ghidul de față vă oferă orientare în resursele dezvoltate și puse la dispoziția voastră, a celor care îndrumați dezvoltarea competențelor de bază de citit-scris la cei mai mici elevi. Prin intermediul voastră, sperăm ca aceste resurse să ajungă la copiii din clasa 1 – sau din orice altă clasă unde competențele de citit-scris ale copiilor sunt la acest nivel de dezvoltare. Străduința noastră de a vă pune la dispoziție gratuit aceste materiale urmărește ca, până la capătul clasei a 4-a, fiecare copil să-și dezvolte competențele de literație suficient de bine pentru a putea continua să învețe cu succes în gimnaziu folosind citit-scrisul pentru a cunoaște și a interacționa cu ideile prezentate în diverse texte, precum și pentru a-și dezvolta pe mai departe competențele de literație. Or pentru acest lucru, copiii au nevoie nu doar de un start cât mai bun, ci și de un ritm adecvat de dezvoltare, cu ample ocazii de a-și consolida progresele și de a-și clădi identitatea de cititor.

De ce este nevoie de *Toți copiii citesc – Pachet de resurse pentru dezvoltarea competențelor de citit-scris – Clasa I?*

Competențele de comunicare în limba maternă, cu precădere cele de receptare și producere de mesaje scrise (literația) sunt, fără îndoială, cele mai complexe și de impact competențe de bază pe care urmărim să le dezvoltăm cât mai mult în etapa achizițiilor fundamentale, în clasele primare. Deprinderea citit-scrisului nu este un lucru ușor și nu se întâmplă „natural”, odată cu trecerea timpului. Dezvoltarea literației presupune exercițiu și efort susținut mai ales din partea acelor copii care nu au avut un start bun în clasa pregătitoare. Aceste eforturi trebuie cuplate cu multă atenție și susținere din partea învățătorului și a altor adulți semnificativi din viața copilului. Altminteri, pericolul este ca tocmai acei copii care au avut cel mai slab start să rămână tot mai în urma celorlalți din clasă și întâlnirea cu textul tipărit să devină o corvoadă din ce în ce mai mare pentru ei, ceea ce, pe mai departe, va descuraja exercițiul și va alimenta astfel cercul vicios care conduce la eșecul deprinderii citit-scrisului și, implicit, la eșec - chiar abandon - școlar. În plus, în ziua de azi, literația este esențială pentru o viață autonomă, pentru învățarea de-a lungul întregii vieți, pentru participarea productivă și împlinitoare în toate domeniile vieții sociale, economice și culturale.

Știm că elevii din aceeași clasă învață diferit, înregistrează progres diferit în învățare, au nevoi diferite de susținere, provin din familii, medii socio-economice și culturale diferite, toate aceste aspecte punându-și amprenta asupra ritmului lor de dezvoltare. Într-o clasă de mărime medie, cei circa 20 de elevi pot avea linii de start extrem de diferite în clasa 1 și, în consecință, nevoi diverse de dezvoltare a citit-scrisului. Poate că cinci din clasă citesc fluent, cu o viteză de 40 de cuvinte pe minut, texte de 70-80 de cuvinte, cu propoziții de lungime medie de peste 7 cuvinte. Acești copii de fapt se situează mai aproape de nivelul clasei a 2-a. Dar alți cinci poate că încă nu conștientizează toate sunetele din cuvinte scurte și nu citesc nici măcar cuvinte de o silabă. Acești copii sunt practic, în continuare, la nivel de clasă pregătitoare. Probabil că majoritatea vor putea citi cuvinte scurte și propoziții de tipul „Ana are mere”. Cum poate lucra un profesor într-un astfel de context *altfel decât diferențiat?*

Din numeroasele studii realizate la nivel internațional în domeniul dezvoltării literației timpurii, știm cât de important este să acordăm atenție dezvoltării tuturor componentelor citirii, precum și că unele dintre aceste componente (precum conștientizarea fonologică) au un rol determinant în învățarea citit-scrisului. E drept, în cazul mai multor copii, se pun baze solide ale literației în familie, precum și în învățământul preșcolar, dar acolo unde aceste fundamente nu s-au clădit înainte de debutul școlarității sau în clasa pregătitoare, este nevoie de multă atenție acordată tuturor componentelor: conștientizarea fonologică, decodarea și corespondența fonem-grafem, vocabularul, fluența și comprehensiunea – toate pot încă face obiectul învățării în clasa 1, cel puțin pentru unii elevi. Nu putem sări peste nicio etapă de dezvoltare: nu există scurtături în dezvoltarea citit-scrisului.

Pachetul de resurse de față vine în sprijinul predării-învățării la disciplina *Comunicare în limba română* în clasa 1, în principal. Materialul de față a fost dezvoltat gândindu-ne cu precădere la acei copii care la capătul clasei pregătitoare se situau încă la – sau chiar sub – nivelul de debut al „plutonului” fruntaș din clasă, care la evaluarea literației emergente cu instrumentul propus în programul *Școli cu scLipici* aveau încă scoruri în jur de 100 (din punctajul maxim de 150). Pentru acei copii care, la debutul clasei 1 încă au punctaje sub 90 de puncte la evaluarea literației emergente, recomandăm în continuare utilizarea materialele realizate pentru clasa pregătitoare (vezi [Toți copiii citesc – start bun în clasa pregătitoare](#)) sau a cărților din pachetul de față, dar cu sarcini preponderent precum cele incluse în pachetul pentru clasa pregătitoare.

Pentru a stabili căror copii le sunt potrivite materialele din pachetul de față, fără adaptare, recomandăm utilizarea *Inventarului informal de citire* (vezi cursul online [Toți copiii citesc](#)). Acei copii care la nivelul PP citesc cu o acuratețe de nivel independent, respectiv cu o viteză de cca 20-25 cuvinte corect citite pe minut, sau cei care la nivelul P citesc cu acuratețe la nivel de instruire și o viteză de cel puțin 15 cuvinte corect citite pe minut pot beneficia cel mai mult de pe urma activităților propuse.

Ce resurse cuprinde acest pachet?

Resursele pe care vi le-am pregătit sunt organizate în cinci seturi, structurate pornind de la cinci cărți pentru copii preluate din [Biblioteca cu scLipici](#): scurte povestiri ilustrate, pe teme diverse care oferă ocazii de abordare integrată a citit-scrisului. Aceste cărți au fost alese cu gândul de a fi citite copiilor; doar de la cei mai avansați copii din clasă (care probabil că citesc la nivel de clasa a 2-a) ne putem aștepta să poată citi cărțile independent, în ritm propriu.

Fiecare set conține următoarele categorii de resurse:

1. **Cartea de referință** în format pdf care poate fi descărcată și tipărită (preferabil color, în format A5) sau poate fi citită/urmărită online. Recomandăm să investiți în listarea acestor cărți mai ales pentru elevii care altminteri nu au acces la cărți ilustrate pentru copii, cu text scurt și relativ ușor de citit. Cărțile au fost alese și ordonate cronologic astfel încât să fie câte una pentru fiecare din cele cinci module ale anului școlar și să ofere o progresie lină pentru copii. Cele cinci cărți sunt:

- a. Planul Furnicuței

- b. Șosețică și micile creaturi
- c. O casă pentru Șoricel
- d. Păsărel și Uma
- e. Lucrurile care contează cu adevărat

2. Cartea de referință în format audio-video (înregistrare cu textul citit)

3. **Setul de fișe de lucru** aferent fiecărei cărți. Fișele se adresează copiilor și ele se utilizează pentru realizarea diferitelor activități de citit-scris. Fișele permit diferențierea sarcinilor de învățare astfel încât atât elevii mai avansați, cât și cei cu prerechizite mai modeste să poată progresa. Mai multe tipuri de fișe se repetă în cazul fiecărei cărți astfel că elevii se vor putea familiariza progresiv cu cerințele. Recomandăm ca fișele de lucru să fie tipărite color pentru elevi.

În materialul de față prezentăm:

- **Corelarea competențelor urmărite cu activitățile de învățare.** Această secțiune cuprinde corelarea dintre **competențele** (generale și specifice) din programa *Comunicare în limba română*, clasa 1, pe de o parte, și **activitățile de învățare propuse**, precum și **fișele de lucru** aferente cărților, acolo unde este cazul, pe de altă parte. Astfel, vă arătăm modul în care activitățile de învățare și fișele folosite eficient servesc dezvoltarea competențelor urmărite în programa națională. Corelarea este prezentată atât pornind de la competențe, fiecărei competențe specifice atribuindu-i-se una sau mai multe tipuri de activități, cât și pornind de la tipurile de activități recomandate, la fiecare indicându-se competența specifică pe care o poate dezvolta.
- **Ordonarea seturilor de resurse** pe module.
- **Planul de activități** aferent fiecărei unități de învățare clădite în jurul seturilor de resurse, care cuprinde lista tipurilor de activități și a resurselor de învățare specifice disponibile pentru unitatea respectivă.
- **Descrierea activităților de învățare.** Această secțiune cuprinde prezentarea tipurilor de activități recomandate pentru fiecare dintre cele cinci unități de învățare. La descrierea fiecărui tip de activitate se menționează competențele specifice relevante din programa *Comunicare în limba română* pentru clasa 1. Am inclus durata estimată a activităților pentru a oferi orientare în proiectarea lecțiilor. Această durată însă va depinde de familiaritatea elevilor cu tipul de activități (pe măsură ce reluăm activitatea, de la o unitate la alta, ne așteptăm ca elevii să înțeleagă din ce în ce mai ușor sarcinile de lucru), precum și de numărul de elevi din clasă (la clasele mai numeroase activitatea s-ar putea să dureze mai mult dacă doriți să oferiți mai multor elevi ocazia de a împărtăși ceea ce au lucrat sau dacă doriți să monitorizați modul în care fiecare elev rezolvă sarcina).

Descrierea activităților face referire la aria de dezvoltare a literației vizate de fiecare activitate. Activitățile prezentate se circumscriu celor cinci categorii majore de dezvoltare a literației timpurii:

- conștientizare fonologică și fonemică,
- decodare și corespondență fonem-grafem,
- fluentă,

- vocabular,
- comprehensiune.

De asemenea, am inclus câteva activități de scriere: atât de transcriere (scriere de mână), cât și de scriere creativă. În plus, am inclus câteva idei de activități de extindere care se pot realiza la arte vizuale.

Descrierea activităților include scurte explicații și prezentarea succesiunii pașilor de implementare. Multe dintre activitățile descrise împrumută numele fișelor de lucru și se repetă în fiecare set de resurse construite în jurul celor cinci cărți. Sunt însă și câteva activități care se pot realiza independent de cărțile propuse (acestea sunt neînsoțite de fișe) și, în plus, ele se pot realiza oricând și pornind de la alte texte (narațiuni sau texte informative) pe care învățătorul le alege.

În condițiile unor clase eterogene (și care clasă nu e eterogenă?), unele activități se vor dovedi ușoare pentru elevii avansați, iar pentru cei mai puțin competenți, va fi nevoie de timp extins sau chiar revenire la tipurile de activități propuse pentru clasa pregătitoare (activități care se pot realiza pornind de la aceste cinci cărți, la fel cum cărțile propuse pentru clasa pregătitoare pot fi valorificate cu activități precum cele propuse în ghidul de față pentru clasa 1. O activitate care este posibil să fie încă necesară pentru unii elevi de clasa 1 care nu citesc încă este ABEL (Abordarea bazată pe experiența utilizării limbii).

Pentru a vă asigura că oferiți cele mai relevante activități pentru ca fiecare elev să progreseze, realizați o evaluare diagnostică atentă a fiecăruia, individual, folosind *Inventarul informal de citire*. Pe baza rezultatelor, veți putea stabili care arie de dezvoltare a literației are nevoie de atenție sporită în cazul fiecărui elev. Pentru a realiza evaluarea corect și pentru a înțelege cât mai bine mai ales activitatea ABEL descrisă mai jos, vă încurajăm să accesați cursul *Toți copiii citesc*, unde – pe lângă explicații în plus – veți găsi înregistrări ale unor activități de învățare desfășurate cu copii.

Ce ne îndeamnă să vă recomandăm aceste resurse?

O bună parte din materialele prezentate în pachetul de față au fost testate în perioada ianuarie-mai 2022, pe durata a 4 săptămâni de școală neconsecutive, de către 22 învățători de la clasa 1, din școli care deservesc medii vulnerabile, din diferite județe ale țării. Feedback-ul obținut de la aceste cadre didactice a fost integrat în elaborarea materialului final.

CORELAREA COMPETENȚELOR URMĂRITE CU ACTIVITĂȚILE DE ÎNVĂȚARE

Competența generală 1 - Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute

Competențe specifice	Activități
1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral, pe teme accesibile, rostit cu claritate	2. Predicții 4. Ordonează evenimentele
1.2. Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj rostit cu claritate	1. Vocabular desenat
1.3. Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunțuri rostite cu claritate	10. Cutiile Elkonin 11. Rime
1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute	4. Ordonează evenimentele

Competența generală 2 - Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Activități
2.1. Formularea unor enunțuri proprii în diverse situații de comunicare	2. Predicții
2.2. Transmiterea unor informații prin intermediul mesajelor simple	3. Roata întrebărilor 7. ABEL 13. Doar un cuvânt
2.3. Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare	3. Roata întrebărilor 7. ABEL
2.4. Exprimarea propriilor idei referitoare la contexte familiare, manifestând interes și încredere în sine	2. Predicții 3. Roata întrebărilor 7. ABEL

Competența generală 3 - Receptarea unei varietăți de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute

Competențe specifice	Activități
3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână	5. Spionez 6. Mini-carte 7. ABEL 8. Citire în cor 9. Citirea repetată 10. Cutiile Elkonin 11. Rime

	12. Silabe 13. Doar un cuvânt 14. Text lacunar 15. Lanț de cuvinte 16. Citește, desenează/colorează, scrie 19. Banca de cuvinte
3.2. Identificarea mesajului unui scurt text care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare	2. Predicții 7. ABEL
3.3. Identificarea semnificației unor simboluri din universul familiar, care transmit mesaje simple	1. Vocabular desenat 5. Spionez 7. ABEL 13. Doar un cuvânt 14. Text lacunar
3.4. Exprimarea interesului pentru lectura unor texte simple, susținute de suport imagistic	2. Predicții 4. Ordonează evenimentele

Competența generală 4 - Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Activități
4.1. Scrierea literelor de mână	16. Citește, desenează/colorează, scrie 17. Dă cu zarul 18. Cuvântul zilei 19. Banca de cuvinte 20. Marea carte despre ... 21. Jurnalul clasei
4.2. Redactarea unor mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână, folosind materiale diverse	16. Citește, desenează/colorează, scrie 18. Cuvântul zilei 19. Banca de cuvinte 20. Marea carte despre ... 21. Jurnalul clasei
4.3. Exprimarea unor idei și sentimente prin intermediul limbajelor convenționale și neconvenționale	1. Vocabular desenat 18. Cuvântul zilei 20. Marea carte despre ... 21. Jurnalul clasei

Activități de învățare	Codul numeric al competențelor specifice vizate
1. Vocabular desenat	1.2, 3.3, 4.3
2. Predicții	1.1, 2.1, 2.4, 3.2, 3.4
3. Roata întrebărilor	2.2, 2.3, 2.4
4. Ordonează evenimentele	1.1, 1.4, 3.4
5. Spionez	3.1, 3.3
6. Mini-carte	3.1
7. ABEL	2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3
8. Citire în cor	3.1
9. Citirea repetată	3.1
10. Cutiile Elkonin	1.3, 3.1
11. Rime	1.3, 3.1
12. Silabe	3.1
13. Doar un cuvânt	2.2, 3.1, 3.3
14. Text lacunar	3.1, 3.3
15. Lanț de cuvinte	3.1
16. Citește, desenează/colorează, scrie	3.1, 4.1, 4.2
17. Dă cu zarul	4.1
18. Cuvântul zilei	4.1, 4.2, 4.3
19. Banca de cuvinte	3.1, 4.1, 4.2
20. Marea carte despre ...	4.1, 4.2, 4.3
21. Jurnalul clasei	4.1, 4.2, 4.3

Sucesiunea recomandată a unităților de învățare

Modul 1 (septembrie- octombrie)	Evaluarea nivelului de literație cu <i>Inventarul informal de citire</i> sau <i>Instrumentul de evaluare a literației emergente</i> , după caz
	Planul Furnicuței
Modul 2 (noiembrie - decembrie)	Șosețică și micile creaturi
Modul 3 (ianuarie - februarie)	O casă pentru Șoricel
Modul 4 (martie - aprilie)	Păsărel și Uma
Modul 5 (mai-iunie)	Lucrurile care contează cu adevărat
	Re-evaluarea nivelului de literație cu <i>Inventarul informal de citire</i> sau <i>Instrumentul de evaluare a literației emergente</i> , după caz

PLAN DE ACTIVITĂȚI: PLANUL FURNICUȚEI

Activitate	Resurse: fișe de lucru (FL), carte etc.
1. Vocabular desenat	FL. Vocabular desenat
2. Predicții	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
3. Roata întrebărilor	FL Roata întrebărilor
4. Ordonează evenimentele	FL Ordonează evenimentele
5. Spionez	FL Spionez
6. Mini-carte	Mini-carte
7. ABEL	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
8. Citire în cor	Mini-carte, Citește, colorează, scrie
9. Citirea repetată	Mini-carte, Citește, colorează, scrie
10. Cutiile Elkonin	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
11. Rime	FL Rime
12. Silabe	FL Silabe
13. Doar un cuvânt	FL Doar un cuvânt
14. Text lacunar	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
15. Lanț de cuvinte	FL Lanț de cuvinte
16. Citește, desenează/colorează, scrie	FL Citește, colorează, scrie
17. Dă cu zarul	FL Dă cu zarul
18. Cuvântul zilei	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
19. Banca de cuvinte	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
20. Marea carte despre ...	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
21. Jurnalul clasei	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid

PLAN DE ACTIVITĂȚI: ȘOSEȚICĂ ȘI MICILE CREATURI

Activitate	Resurse: fișe de lucru (FL), carte etc.
1. Vocabular desenat	FL Vocabular desenat
2. Predicții	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
3. Roata întrebărilor	FL Roata întrebărilor
4. Ordonează evenimentele	FL Ordonează evenimentele
5. Spionez	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
6. Mini-carte	Mini-carte
7. ABEL	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
8. Citire în cor	Mini-carte, FL Rime, FL Text lacunar
9. Citirea repetată	Mini-carte, FL Rime, FL Text lacunar
10. Cutiile Elkonin	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
11. Rime	FL Rime
12. Silabe	FL Silabe
13. Doar un cuvânt	FL Doar un cuvânt
14. Text lacunar	FL Text lacunar
15. Lanț de cuvinte	FL Lanț de cuvinte
16. Citește, desenează/colorează, scrie	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
17. Dă cu zarul	FL Dă cu zarul
18. Cuvântul zilei	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
19. Banca de cuvinte	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
20. Marea carte despre ...	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
21. Jurnalul clasei	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid

PLAN DE ACTIVITĂȚI: O CASĂ PENTRU ȘORICEL

Activitate	Resurse: fișe de lucru (FL), carte etc.
1. Vocabular desenat	FL Vocabular desenat
2. Predicții	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
3. Roata întrebărilor	FL Roata întrebărilor
4. Ordonează evenimentele	FL Ordonează evenimentele
5. Spionez	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
6. Mini-carte	Mini-carte
7. ABEL	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
8. Citire în cor	Mini-carte, FL Rime, FL Text lacunar
9. Citirea repetată	Mini-carte, FL Rime, FL Text lacunar
10. Cutiile Elkonin	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
11. Rime	FL Rime
12. Silabe	FL Silabe
13. Doar un cuvânt	FL Doar un cuvânt
14. Text lacunar	FL Text lacunar
15. Lanț de cuvinte	FL Lanț de cuvinte
16. Citește, desenează/colorează, scrie	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
17. Dă cu zarul	FL Dă cu zarul
18. Cuvântul zilei	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
19. Banca de cuvinte	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
20. Marea carte despre ...	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
21. Jurnalul clasei	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid

PLAN DE ACTIVITĂȚI: PĂSĂREL ȘI UMA

Activitate	Resurse: fișe de lucru (FL), carte etc.
1. Vocabular desenat	FL Vocabular desenat
2. Predicții	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
3. Roata întrebărilor	FL Roata întrebărilor
4. Ordonează evenimentele	FL Ordonează evenimentele
5. Spionez	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
6. Mini-carte	Mini-carte
7. ABEL	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
8. Citire în cor	Mini-carte, FL Text lacunar, FL Citește, desenează, scrie
9. Citirea repetată	Mini-carte, FL Text lacunar, FL Citește, desenează, scrie
10. Cutiile Elkonin	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
11. Rime	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
12. Silabe	FL Silabe
13. Doar un cuvânt	FL Doar un cuvânt
14. Text lacunar	FL Text lacunar
15. Lanț de cuvinte	FL Lanț de cuvinte
16. Citește, desenează/colorează, scrie	FL Citește, desenează, scrie
17. Dă cu zarul	FL Dă cu zarul
18. Cuvântul zilei	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
19. Banca de cuvinte	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
20. Marea carte despre ...	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
21. Jurnalul clasei	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid

PLAN DE ACTIVITĂȚI: LUCRURILE CARE CONTEAZĂ CU ADEVĂRAT

Activitate	Resurse: fișe de lucru (FL), carte etc.
1. Vocabular desenat	FL Vocabular desenat
2. Predicții	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
3. Roata întrebărilor	FL Roata întrebărilor
4. Ordonează evenimentele	FL Ordonează evenimentele
5. Spionez	FL Spionez
6. Mini-carte	Mini-carte
7. ABEL	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
8. Citire în cor	Mini-carte, FL Citește, desenează, scrie, FL Text lacunar și rime
9. Citirea repetată	Mini-carte, FL Citește, desenează, scrie, FL Text lacunar și rime
10. Cutiile Elkonin	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
11. Rime	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
12. Silabe	FL Silabe
13. Doar un cuvânt	FL Doar un cuvânt
14. Text lacunar	FL Text lacunar și rime
15. Lanț de cuvinte	FL Lanț de cuvinte
16. Citește, desenează/colorează, scrie	FL Citește, desenează, scrie
17. Dă cu zarul	FL Dă cu zarul
18. Cuvântul zilei	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
19. Banca de cuvinte	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
20. Marea carte despre ...	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid
21. Jurnalul clasei	Fără fișă - vezi descrierea mai jos în ghid

DESCRIEREA ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

A 1 - VOCABULAR DESENAT

Competențe specifice:

- 1.2. Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj rostit cu claritate
- 3.3. Identificarea semnificației unor simboluri din universul familiar, care transmit mesaje simple
- 4.3. Exprimarea unor idei și sentimente prin intermediul limbajelor convenționale și neconvenționale

Arie de dezvoltare vizată: vocabularul

Durata estimată: în total 35-40 minute

Tip activitate: individuală/ frontală/ grupuri de 4 elevi

Resurse: FL Vocabular desenat

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Pasul 1. Activarea

Explicați pe scurt cum se produce un ecou. Rostiți cu voce tare un cuvânt și alți trei elevi (ecoul 1, ecoul 2, ecoul 3) rostesc pe rând același cuvânt tot mai încet.

Prezentați termenii noi pe rând, explicați-i, dați exemple de folosire a cuvintelor în context și arătați elevilor imagini. De exemplu, pentru „a chicoti, chicotesc”:

Definiție: a râde zgomotos

Exemplu: Copiii se joacă de-a prinselea și chicotesc.

Alegeți apoi elevii care vor fi ecoul. Pronunțați fiecare termen cu o voce animată, iar elevii ecou vor repeta termenii. Repetați procesul de câteva ori, în funcție de dificultatea termenilor. Termenii pot fi însoțiți de inflexiuni ale vocii și de mimică, gesturi care să ajute înțelegerea lor.

Pasul 2. Simboluri

Împărțiți clasa în grupuri de 4. Fiecare elev trebuie să știe numărul său (1,2,3 sau 4). Fiecare grupă va primi fișa *Vocabular desenat* și va alege un simbol sau o imagine pe care să o deseneze în dreptul termenilor.

Când elevii au terminat de desenat, spuneți aleatoriu un număr de la 1 la 4. Elevul cu acel număr va sta în picioare, iar ceilalți trei rămân cu mâinile sus.

Se strigă „rătăcit”. Elevii care stau în picioare își caută o altă echipă. Echipa lasă mâna jos când un nou membru li se alătură. Elevii îi arată noului venit desenele lor și îi explică de ce au ilustrat în acel mod termenii. Elevul nou venit va fi atent la explicația colegilor, iar la întoarcerea în echipa sa inițială, va relata cum au ilustrat termenii colegii din echipa vizitată.

Pasul 3. Aprofundare

Fiecare elev din grupă va alcătui oral sau în scris o propoziție cu un cuvânt numit de profesor. Pe rând, elevii își vor spune propoziția în grupul lor. Se procedează la fel cu fiecare termen nou.

A 2 PREDICȚII

Competențe specifice:

- 1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral, pe teme accesibile, rostit cu claritate
- 2.1. Formularea unor enunțuri proprii în diverse situații de comunicare
- 2.4. Exprimarea propriilor idei referitoare la contexte familiare, manifestând interes și încredere în sine

- 3.2. Identificarea mesajului unui scurt text care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiar
- 3.4. Exprimarea interesului pentru lectura unor texte simple, susținute de suport imagistic

Arie de dezvoltare vizată: comprehensiunea

Durata estimată: 10-15 minute

Tip activitate: frontală

Resurse: Carte

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Înainte de citirea cărții, elevii pot fi introduși în tema principală a unității prin activități care încurajează dialogul și fac apel la experiențele copiilor.

Prezentați elevilor titlul cărții și coperta. Cereți-le să urmărească imaginile, să se gândească, să se consulte cu un coleg/ o colegă și să spună: *Despre ce ar putea fi vorba în această carte? De ce credeți asta?* După ce unii copii răspund, dacă cei mai timizi nu au de adăugat idei, reluați pe scurt predicțiile formulate și cereți-le celor mai timizi să spună a cui predicție li se pare mai potrivită și de ce.

Alina a spus ..., Darius crede că .... Tu ce crezi, Edina? Ce te face să crezi asta?

Predicțiile se pot formula și în timpul citirii sau ascultării povestirii. Opriți-vă de 2-3 în timpul lecturii poveștii, în momente semnificative ale narațiunii, pentru a cere elevilor să spună ce cred că urmează să se întâmple. De la a doua oprire încolo, cereți elevilor să spună dacă ceea ce au crezut că se va întâmpla s-a întâmplat sau dacă povestea a continuat altfel decât și-au imaginat.

A 3 ROATA ÎNTREBĂRILOR

Competențe specifice:

- 2.2. Transmiterea unor informații prin intermediul mesajelor simple
- 2.3. Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare
- 2.4. Exprimarea propriilor idei referitoare la contexte familiare, manifestând interes și încredere în sine

Arie de dezvoltare vizată: comprehensiune

Durata estimată: 10 minute

Tip activitate: grup mic/întreaga clasă

Resurse: FL Roata întrebărilor

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Folosiți *Fișa de lucru: Roata întrebărilor* pentru a-i obișnui pe elevi cu formularea întrebărilor despre povestire. Dați exemple pentru fiecare tip de întrebare: *Unde visează Șoricel că e umed? Cine îl invită pe Șoricel să stea la el? Ce caută Șoricel? Cum era locul pe care și l-a dorit Șoricel?*

Când folosiți spinnerul, cu primele ocazii, demonstrați copiilor activitatea mergând la banca fiecăruia sau aducându-i în jurul catedrei. Utilizați un vârf de creion pentru a ține o agrafă în centrul spinnerului. Rotiți agrafa și formulați întrebare cu cuvântul asupra căruia se oprește.

Puteți realiza activitatea frontal, chemând un elev în fața clasei. Cereți-i să rotească agrafa prinsă în centrul roții cu vârful unui creion (așa cum se arată în imagine). Apoi elevul va formula o întrebare despre poveste cu acel cuvânt asupra căruia s-a oprit agrafa. Elevul adresează întrebarea colegilor și le cere să răspundă; el numește colegul care să răspundă, însă niciun elev nu poate răspunde la mai multe întrebări într-o singură zi decât dacă nimeni altcineva nu ridică mâna/ nu știe răspunsul). Elevul care răspunde corect la întrebare vine să rotească agrafa și să formuleze întrebarea următoare. Regula este că întrebările nu se pot repeta.

Este important să poată formula întrebări cât mai mulți copii. Pe măsură ce copiii se cunosc între ei, activitatea se poate realiza în perechi, prin *Gândeți – Lucrați în perechi – Comunicați*: în prima etapă, copiii se gândesc individual, apoi își adresează pe rând întrebările și răspund la ele reciproc, iar la final profesorul invită 3-4 perechi să spună tuturor întrebările pe care le-au formulat. Pentru această etapă, perechea trebuie să decidă ale cui întrebări le vor comunica întregii clase.

*Opțional, roata poate fi învârtită [digital](#).

A 4 ORDONEAZĂ EVENIMENTELE

Competențe specifice:

- 1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral, pe teme accesibile, rostit cu claritate
- 1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute
- 3.4. Exprimarea interesului pentru lectura unor texte simple, susținute de suport imagistic

Arie de dezvoltare vizată: comprehensiunea

Durata estimată: 10-15 minute (inclusiv decuparea și lipirea)

Tip activitate: individuală

Resurse: FL Ordonează evenimentelele, cartea

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

După audierea povestirii, cereți elevilor să decupeze imaginile din fișa *Ordonează evenimentele*. Elevii vor lipi imaginile în ordinea apariției în poveste. Dacă nu își amintesc sau nu sunt siguri de ordinea corectă, pot răsfoi cartea. Pentru aceasta, împărțiți elevilor câte un exemplar din carte sau revedeți înregistrarea poveștii. După ce au ordonat imaginile din poveste, elevii pot alcătui propoziții pe baza lor, oral.

Pentru elevii mai avansați, puteți pregăti o fișă cu propoziții despre evenimente din carte, pe care să le citească și să le ordoneze cronologic.

A 5 SPIONEZ

Competențe specifice:

- 3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână
- 3.3. Identificarea semnificației unor simboluri din universul familiar, care transmit mesaje simple

Arie de dezvoltare vizată: decodarea

Durata estimată: 10-15 minute

Tip activitate: individuală

Resurse: FL Spionez, cartea

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Urmăriți instrucțiunile din fișa de lucru *Spionez*. Elevii vor răsfoi cartea și vor citi selectiv, căutând anumite cuvinte. Ei pot răspunde oral sau cei care sunt mai avansați vor putea scrie cuvintele pe care le găsesc conform cerinței din fișă. Copiii pot nota numărul paginii unde localizează cuvintele.

Planul Furnicuței - Fișă de lucru: **Spionez**

Caută în carte și bifează.

Ceva roșu:

Un cuvânt din 4 litere:

— — — —

Un fruct:

Ceva din natură:

Ceva verde:

Un nume de mâncare:

Un cuvânt din
3 litere:

Un nume de insectă:

Un șir de:

A 6 MINI-CARTE

Competențe specifice:

3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână

Arie de dezvoltare vizată: *Fluență*

Durata estimată: 20-25 minute, inclusiv pentru realizarea cărții și ilustrare

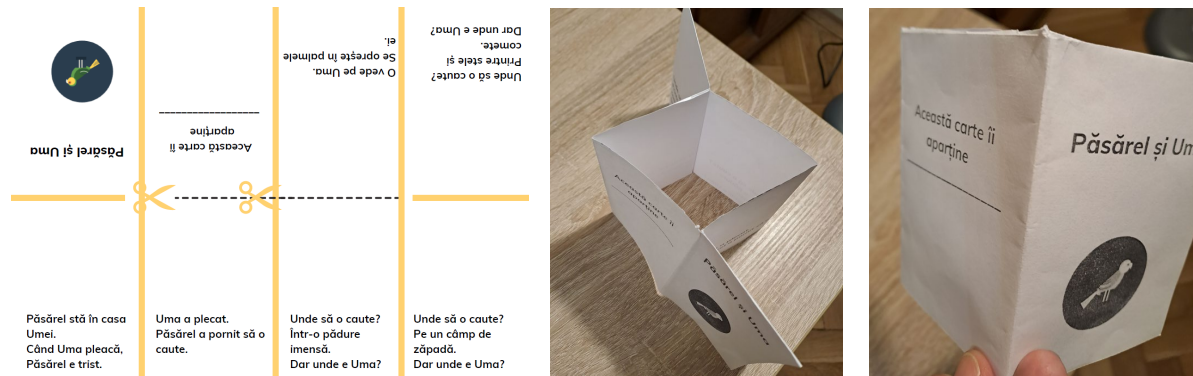
Tip activitate: individuală

Resurse: FL Mini-carte

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Fișa de lucru se tipărește în format A4. Alegeți setarea „Actual size”. Apoi coala se pliază o dată pe lungime și de două ori pe lățime. Se taie după cum se arată în fișă de-a lungul liniei punctate și se pliază după cum se arată în imaginile de mai jos. Rezultă o mini-carte de mărime mică (1/8 din A4) care încapă în penar sau în buzunar. Are copertă față (Titlul), copertă spate (Această carte îi aparține ...) și șase pagini cu text și spațiu pentru ilustrație.

Textul mici-cărților este o reluare mult mai scurtă a povestirii, cu text în care se repetă anumite propoziții cu ajutorul cărora elevii pot exersa fluența. Elevii îndrăgesc aceste mici cărți și sunt motivați să le citească repetat.

A 7 ABEL

Competențe specifice:

- 2.2. Transmiterea unor informații prin intermediul mesajelor simple
- 2.3. Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare
- 2.4. Exprimarea propriilor idei referitoare la contexte familiare, manifestând interes și încredere în sine
- 3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână
- 3.2. Identificarea mesajului unui scurt text care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiar
- 3.3. Identificarea semnificației unor simboluri din universul familiar, care transmit mesaje simple

Arie de dezvoltare vizată: în etapele sale succesive, ABEL vizează învățarea noțiunilor despre textul tipărit, decodarea și corespondența fonem-grafem, conștientizarea fonologică și fonemică și fluența. *Recomandăm utilizarea sa cu acei copii care sunt la nivel de clasă pregătitoare, adică încă nu citesc, recunosc puține litere, au nevoie de consolidarea noțiunii de cuvânt și a principiului alfabetic.*

Durata estimată: câte 20-25 minute, în trei zile/ ocazii succesive

Tip activitate: grup mic/întreaga clasă

Resurse: Coli de flipchart, Cariocă / marker, Bandă de hârtie de lipit/ gumă adezivă (nu lipici, deoarece e nevoie să se poată dezlipi benzile de hârtie), Propozițiile decupate, Cuvintele țintă decupate, Litere/ cartonașe cu litere, FL Litere mari și mici (dacă o lămânați, devine tăbliță de scris pe care elevii pot scrie repetat cu marker de tablă albă și pot șterge ceea ce au scris)

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

1. Compunerea textului

Acest demers care se bazează pe construirea, împreună cu elevii, a unui text simplu, cu propoziții foarte simple, folosind aceleași cuvinte repetat, pornind de la un stimul. Învățătorul este „creionul” copiilor.

Copiii exersează citirea cu textul construit de ei. Vă încurajăm să urmăriți [înregistrarea demonstrației](#) metodei ABEL.

Începeți cu un stimul vizual. Stimulul poate fi o imagine sau textul (povestirea sau textul informativ) din unitatea de învățare, pe baza căruia elevii vor crea împreună cu dvs. un text al lor, cu cuvinte de-ale lor. Ajutați-i să compună un text din 4-6 propoziții simple. Antrenați copiii în discuție de cca. cinci minute pe marginea subiectului. Introduceți cuvinte cheie care apar apoi și în fișele de lucru.

Scrierea după dictare. Spuneți elevilor că veți nota propozițiile lor. Folosiți o coală de flipchart în poziția „portret”. Scrieți cu litere mari de tipar ceea ce spun copiii. Scrieți titlul în partea de sus a paginii atrăgând atenția copiilor asupra acestui lucru și pronunțați clar fiecare cuvânt pe măsură ce îl scrieți. Cereți copiilor să spună ceva despre subiectul în discuție, să arate locul de pe foaie unde trebuie să începeți să scrieți. Atrageți-le atenția că se începe din colțul de stânga sus și se continuă spre dreapta. Scrieți cât mai fidel posibil ceea ce spun copiii, dar reformulați dacă spun propoziții/ fraze lungi, pronunțând fiecare cuvânt în mod natural.

Se citește textul notat. După fiecare propoziție dictată de copii și scrisă pe coala de flipchart, citiți textul cu voce tare, plasând un cartonaș sub fiecare cuvânt pe măsură ce îl citiți. Apoi un copil va citi propoziția, urmat de întregul grup în cor. Repetați fiecare propoziție. Copiii vor avea nevoie de ajutor, așa că citiți în șoaptă împreună cu ei. Pentru exersare, folosiți diferite tipuri de citire: în lanț, ecou, citire alternativă, citire cu intonație (de exemplu ca un iepuraș, ca un elefant) etc.

Textul compus se păstrează în sală, expus într-un loc unde poate fi văzut de toți.

2. Deconstruirea textului pe propoziții și cuvinte

Peste o zi, recitiți textul creat în etapa precedentă cu întreg grupul, cu grupuri mici și individual. Cereți elevilor să identifice anumite propoziții: citiți propozițiile în ordine aleatoare și cereți elevilor să le indice. În pregătirea activității, rescrieți propozițiile textului inițial încă o dată separat pe fâșii de hârtie și cereți elevilor pe rând să vină la textul expus și să lipească propozițiile scrise pe fâșii de hârtie peste textul creat cu o zi înainte. Citiți repetat împreună cu copiii fiecare propoziție.

Apoi decupați fiecare propoziție pe cuvintele componente, împărțiți cuvintele copiilor și cereți-le să caute cuvintele identice în textul inițial (afișat). Copiii vor găsi perechea (același cuvânt) din text, vor arăta cuvintele pe măsură ce le rostesc. Apoi cereți-le să localizeze cuvinte specifice din anumite propoziții: „Îți citesc această propoziție: *Un pantof este roșu.* Arată-mi unde scris este/ pantof/roșu/ un.”

3. Deconstruirea textului pe cuvinte și litere

La următoarea activitate, repetați activitatea de citire cu întreg grupul, cu grupuri mici și individual. Cereți elevilor să identifice în textul întreg cuvintele exersate în lecția precedentă.

În pregătirea activității, rescrieți cuvintele țintă care conțin literele pe care le vizați pe bucățele de hârtie separate și cereți elevilor să vină la textul expus și să lipească, pe rând, literele scrise pe bucățelele de hârtie peste cuvântul învățat cu o zi înainte.

Realizați segmentarea fonemică a cuvintelor țintă. Segmentați repetat împreună cu copiii fiecare cuvânt țintă. Cereți să localizeze literele deja cunoscute și introduceți noua literă/ noile litere.

Împărțiți fișa (preferabil laminată) cu perechile de litere mari și mici. Cereți elevilor să localizeze litera / literele țintă. Cu markerul whiteboard, cereți-le să încercuiască litera/literele țintă și apoi să le deseneze pe fața albă a foii laminate sau pe altă foaie. Elevii mai avansați pot transcrie cuvintele țintă pe foaia laminată sau pe bilețele pentru a le introduce în banca de cuvinte.

A 8 CITIRE ÎN COR

Competențe specifice:

3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână

Arie de dezvoltare vizată: fluența

Durata estimată: 10 minute

Tip activitate: frontală

Resurse: Mini-carte, FL cu Text lacunar, textul din FL *Rime*, Textul din FL *Citește, colorează/desenează, scrie*, textul creat la activitatea *ABEL*

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

În grup se va lucra pe fișele de citire propuse în unitatea de învățare sau pe textul creat de copii la *ABEL*. Se citesc cuvintele și / sau propozițiile în cor. Se poate citi cu bătaie din palme, cu pauze, cu voce șoptită etc. Citirea în cor dă siguranță elevilor care încă nu citesc fluent sau încă ar buchisi cuvintele dacă ar citi singuri. Este recomandat ca elevii să urmărească cu degetul cuvintele rostite.

A 9 CITIREA REPETATĂ

Competențe specifice:

3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână

Arie de dezvoltare vizată: fluența

Durata estimată: 10 - 15 minute

Tip activitate: individuală/perechi

Resurse: Mini-carte, FL cu Text lacunar, textul din FL *Rime*, Textul din FL *Citește, colorează/desenează, scrie*, textul creat la activitatea *ABEL*, alte texte la nivelul de instruire al elevului

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Se cere copilului să citească textul cât poate de repede și de corect. Se poate cronometra un minut și, în acel interval, puteți număra cuvintele corect citite, iar rezultatele se pot reprezenta într-un tabel sau grafic

simplu, cu axa orizontală reprezentând iterația citirii (prima, a doua etc.), iar axa verticală intervalele de cuvinte corect citite pe minut (de exemplu, 11-13, 14-16 etc). Dacă copilul termină textul înainte ca minutul să fi expirat, reia citirea textului de la început. Cuvintele citite greșit și pe care elevul nu le recitește corect din proprie inițiativă se scad din numărul de cuvinte citite. Tabelul se poate personaliza pentru fiecare elev (sau grupuri de elevi) funcție de nivelul de pornire la numărul de cuvinte corect citite pe minut. Dacă doriți, intervalele din prima coloană a tabelului pot fi redefinite, cu pas de 2 cuvinte, de exemplu: 11-12, 13-14, 15-16 etc. pentru a surprinde mai precis progresul. Copiii colorează celula în care se situează la prima citire, a doua etc. (vezi tabelul de mai jos). Tabelul se poate realiza cu cod de culori pe prima coloană.

29-31				
26-28				
23-25				
20-22				
17-19				
14-16				
11-13				
Viteza de citire / cuvinte corect citite pe minut	Prima citire	A doua citire	A treia citire	A patra citire

Cercetările au arătat că recitirea repetată a aceluiași material conduce nu doar la îmbunătățirea fluenței citirii acelui text, dar fluența se transferă și la citirea altor alte texte. Conform studiilor, citirea repetată este cea mai eficientă metodă de îmbunătățire a fluenței citirii.

A 10 CUTIILE ELKONIN

Competențe specifice:

- 1.3. Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunțuri rostite cu claritate
- 3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână

Arie de dezvoltare vizată: conștientizare fonologică și fonemică, decodarea

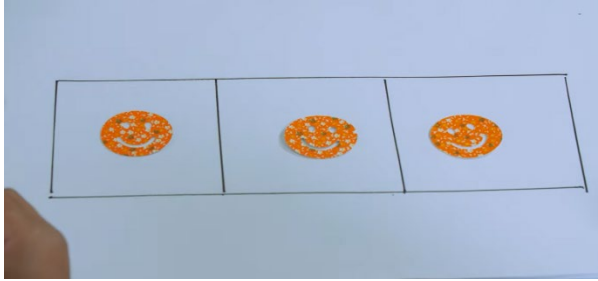
Durata estimată: 10-15 minute

Tip activitate: individuală

Resurse: FL Cutiile Elkonin, jetoane

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

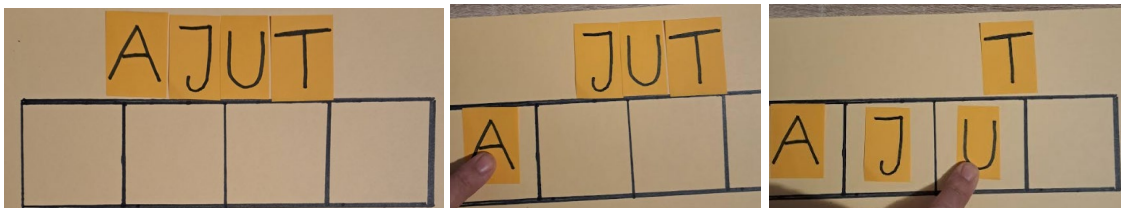
Această activitate dezvoltă abilitatea elevului de a segmenta cuvintele în foneme și îl pregătește pentru a sintetiza sunetele dintr-un cuvânt pentru a decoda/ citi cuvântul. Folosiți activitatea doar cu acei copii care au încă dificultăți în distingerea sunetelor din cuvinte.

Înainte de activitate vă recomandăm să urmăriți demonstrarea activității [Cutiile Elkonin](#). Pregătiți jetoane (4/copil) pentru această activitate. Ele pot fi capace de PET, boabe de fasole, jetoane decupate din materiale refolosite etc. Important este ca setul unui copil să includă jetoane identice.

Folosiți Cutiile Elkonin (cu 3 și 4 pătrate) din setul de materiale de clasa pregătitoare sau, pe o coală de hârtie, desenați un dreptunghi care constă din 3 și respectiv patru dreptunghiuri mai mici. Varianta de folosit depinde de numărul fonemelor care constituie cuvântele pe care elevul le va segmenta. Se pronunță cuvântul, apoi se rostește din nou fonem cu fonem. Când se pronunță fonemele, se așază câte un jeton în fiecare dreptunghi de la stânga la dreapta. Copilul face după cum i-a demonstrat profesorul folosind același cuvânt. Se repetă procesul până când copilul reușește să despartă cuvintele țintă în foneme.

Pentru elevii care cunosc deja literele (cel puțin pe cele mari de tipar), dar au nevoie de activitatea de față deoarece încă nu sintetizează sunetele aferente literelor (de exemplu, când văd cuvântul AJUT, vor rosti /a/ /j/ /u/ /t/, dar nu și cuvântul întreg), în loc de jetoane simple puteți folosi jetoane cu litere. În acest caz, așezați în ordine literele care constituie cuvântul (scrise pe jetoane mai durabile sau pe cartonașe) deasupra dreptunghiului mare și mutați-le pe rând (trăgându-le cu degetul) în cutiile Elkonin rostind concomitent sunetul aferent fiecărei litere. Evitați cuvintele care conțin diftongi și/sau grupuri de litere. Nu faceți această activitate cu cuvinte mai lungi de 4 foneme. După ce copiii conștientizează fonemele și înțeleg corespondența fone-grafem, ei vor putea transfera aceste înțelegeri și la cuvinte mai lungi.

Conștientizarea fonemică este – alături de cunoașterea literelor – o condiție fundamentală pentru învățarea citit-scrisului.

A 11 RIME

Competențe specifice:

- 1.3. Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunțuri rostite cu claritate
- 3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână

Arie de dezvoltare vizată: conștientizare fonologică, decodare și corespondență fonem-grafem

Durata estimată: 10 - 15 minute

Tip activitate: individuală/perechi

Resurse: FL Rime, FL Text lacunar cu rime

Urmați instrucțiunile din fișele de lucru care fac referire la rime. Identificarea rimelor (în cuvinte citite sau auzite) este o activitate de dezvoltare a conștientizării fonologice. În cazul elevilor de clasa I, conștientizarea structurii cuvintelor care rimează facilitează citirea. Elevii vor învăța că aceste cuvinte au elemente finale în comun (uneori una sau mai multe silabe finale comune).

Activitățile pe care le-am combinat cu recunoașterea rimelor sunt menite să introducă un element de creștere a atractivității fișei de lucru, respectiv combinarea acestui aspect cu elemente de contribuie la îmbunătățirea comprehensiunii și/ sau fluenței citirii.

Puteți combina activitatea cu folosirea Monstrulețului Mâncăcios, care are „în meniu” doar cuvinte care rimează.

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Șosețică și micile creaturi - Fișă de lucru: **Rime**

Citește poezia de mai jos în ecou, pe silabe, consecutiv și prin excludere. Apoi alege cele trei cuvinte colorate care apar în poezie și desenează-le în chenarul din dreapta.

Șosețică	
la un biscuit , spune Roboțel. la un nasture , spune Șoricel. O bilă de sticlă pentru Șosețică, Șoptește o gănganie mică.	

A 12 SILABE

Competențe specifice:

3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână

Arie de dezvoltare vizată: Decodare și corespondență fonem-grafem

Durata estimată: 10 - 15 minute

Tip activitate: individuală/perechi

Resurse: FL Silabe

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

În cea mai simplă formă de realizare a activității, urmați instrucțiunile din fișa *Silabe*. La nivel minimal, marcarea silabelor constituente ajută elevii să exerseze decodarea și corespondența fonem-grafem, devenită necesară la un nivel mai avansat față de clasa pregătitoare, odată cu introducerea diftongilor și a grupurilor de litere în clasa I. Recomandăm să lucrați mai ales cu cuvinte desprinse din textul citit pe care elevii le cunosc deja.

Recomandăm, de asemenea, jocuri diverse. De exemplu, pe modelul spinnerului cu litere, puteți pregăti un joc de spinner cu silabe, pe care copiii îl pot juca în perechi. În loc de litere, de această dată includeți silabe între spițele roții, iar cuvintele țintă (care conțin silaba respectivă în poziție inițială, intermediară sau finală) pot fi trecute pe partea stângă a fișei, sarcina copiilor fiind aceea de a identifica (și transcrie) cuvântul sau cuvintele care conțin silaba pe care se oprește agrafa.

Citește cuvintele pe silabe. Spune câte silabe are fiecare cuvânt.

Încercați și Monstrulețul Mâncăcios pentru a-l hrăni cu bilețele cu silabe care alcătuiesc împreună un cuvânt. Această activitate, la fel ca spinnerul, va ajuta la animarea clasei. Alternativ, pentru a „hrăni” Monstrulețul, folosiți cuvinte care conțin anumite silabe pe care copiii le pot gândi și scrie pe bilețele sau le pot prelua din banca de cuvinte. Puteți solicita în meniul Monstrulețului doar cuvinte care au un anumit număr de silabe etc. Spuneți copiilor, de exemplu: *Azi Monstrulețul Mâncăcios vrea să mănânce doar cuvinte din 2/3/4 silabe / cuvinte care conțin silaba -ne- / cuvinte care încep cu silaba co- etc.*

A 13 DOAR UN CUVÂNT

Competențe specifice:

- 2.2. Transmiterea unor informații prin intermediul mesajelor simple
- 3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână
- 3.3. Identificarea semnificației unor simboluri din universul familiar, care transmit mesaje simple

Arie de dezvoltare vizată: Decodare și corespondență fonem-grafem

Durata estimată: 10 - 15 minute

Tip activitate: individuală/perechi

Resurse: FL Doar un cuvânt

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Urmați instrucțiunile din fișa de lucru. Activitatea vizează citirea și recitirea cuvintelor, în majoritate preluate din textul povestirii din unitatea de învățare, combinate cu ilustrații din carte pentru ușurința recunoașterii cuvântului vizat. De asemenea, fișa permite exersarea pluralului, prin activitatea foarte larg răspândită *Eu spun una – tu spui multe*. Activitatea se poate combina cu ușurință cu exersarea scrierii cu litere de mână, dar se poate extinde și spre binecunoscutul joc *Mimă*.

Listele de cuvinte pot face obiectul citirii repetate pentru creșterea fluenței.

O posibilă extindere spre matematică – pornind de la această fișă – este sarcina de a ordona coloanele de cuvinte în funcție de numărul total de silabe, atunci când ele sunt în forma dată în fișa de lucru, respectiv atunci când le trecem la „multe”. (Numărul total de silabe din fiecare coloană din fișa de mai jos, de exemplu, se limitează la concentrul până la 10, atât atunci când cuvintele sunt la singular, cât și la plural.)

Alege cuvântul care se potrivește cu imaginea dată. Alege două coloane de cuvinte și joacă jocul: Eu spun una - tu spui multe.

			
furnică	șir	mare	cântec
tort	nor	mâncare	român
castană	turn	sare	carte
pat	mică	pădure	soră

A 14 TEXT LACUNAR

Competențe specifice:

3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână

3.3. Identificarea semnificației unor simboluri din universul familiar, care transmit mesaje simple

Arie de dezvoltare vizată: Decodare și corespondență fonem-grafem, fluență

Durata estimată: 15 minute

Tip activitate: individuală, în perechi, frontal

Resurse: FL Text lacunar (cu rime)

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Urmați instrucțiunile de pe fișă. Decuparea cuvintelor din partea de jos a fișei presupune și citirea lor, iar apoi citirea propozițiilor lacunare și alegerea cuvântului potrivit pentru a completa propoziția. Majoritatea cuvintelor care se folosesc pentru a completa propozițiile sunt din textul povestirii care stă la baza unității de învățare.

Textul astfel obținut poate fi folosit pe mai departe pentru citirea în cor, citirea repetată șamd. Observați că acele cuvinte din chenare care vor completa textul lacunar de regulă apar în lista din fișa *Silabe și/sau Doar un cuvânt*. În cazul unor unități, fișa *Text lacunar* include și cerința de a identifica rime.

Activitatea se poate combina cu transcrierea (parțială a) textului cu litere de mână.

A 15 LANȚ DE CUVINTE

Competențe specifice:

3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână

Arie de dezvoltare vizată: Decodare și corespondență fonem-grafem

Durata estimată: 15 minute (inclusiv decuparea fâșiei de hârtie)

Tip activitate: individuală, în perechi

Resurse: FL Lanț de cuvinte

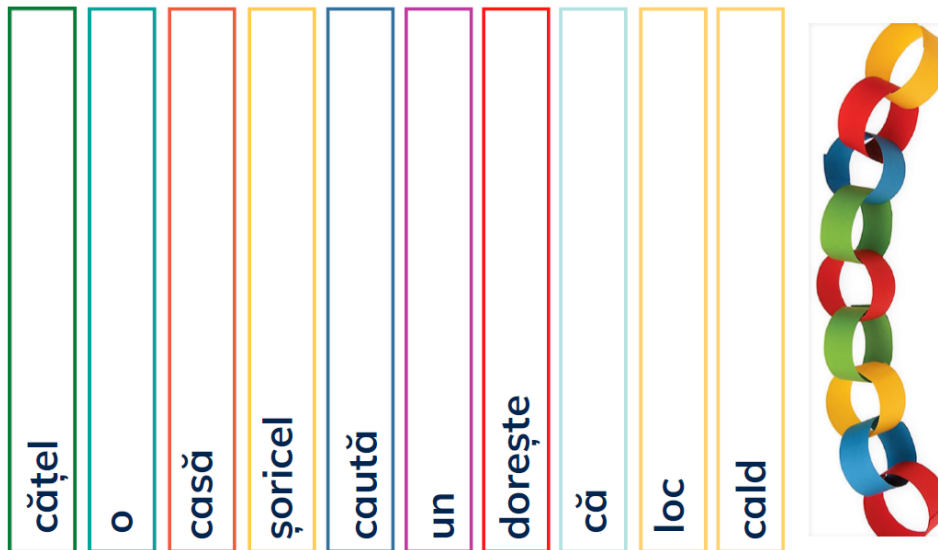
Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Urmați instrucțiunile din fișă. Explicați elevilor că niciun cuvânt nu e scris cu majusculă pentru a nu forța primul cuvânt din propoziție, deși într-o propoziție primul cuvânt se scrie cu literă mare. De asemenea, explicați-le că propozițiile construite nu e necesar să fie conforme textului citit, se pot alcătui propoziții cu sens diferit de al celor din povestirea care stă la baza unității.

Elevii mai avansați pot transcrie (parțial sau integral) propozițiile formate cu cuvintele date.

Realizarea propriu-zisă a lanțului poate fi folosită ca extindere la AVAP.

Decupează fiecare chenar colorat. Vei avea 10 fâșii cu cuvinte. Potrivește-le astfel încât să formezi propoziții. Formează un lanț cu acele cuvinte care pot forma o propoziție.

A 16 CITEȘTE, DESENEAZĂ/ COLOREAZĂ, SCRIE

Competențe specifice:

3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână

4.1. Scrierea literelor de mână

4.2. Redactarea unor mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână, folosind materiale diverse

Arie de dezvoltare vizată: fluență, scriere

Durata estimată: 15-20 minute

Tip activitate: individuală, în perechi

Resurse: FL Citește, desenează/colorează, scrie

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

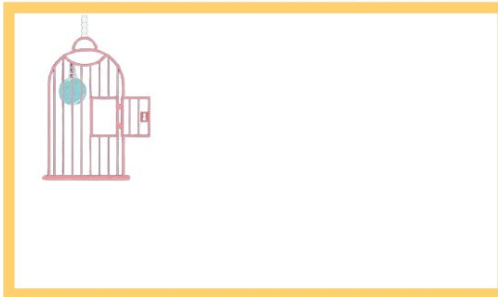
Urmați instrucțiunile din fișa de lucru. Aceste fișe conțin mai multe activități, ceea ce înseamnă că rezolvarea se poate realiza în etape.

Citirea textului crescător/descrescător ca lungime ajută la exersarea fluenței. Citirea se poate realiza în cor, prin citire repetată etc. Desenul sau colorarea desenului se poate realiza la AVAP sau acasă. Alegerea propoziției pentru transcriere cu litere de mână se poate realiza diferențiat, funcție de nivelul elevului. Pe modelul propozițiilor date, elevii avansați pot construi alte astfel de texte în scris sau oral în loc să transcrie pur și simplu.

1. Citește textul individual, în perechi, în grup.

Păsărel.
Păsărel stă.
Păsărel stă în colivie.
Păsărel stă în colivia mică.

Păsărel călătorește în lumea mare.
Păsărel călătorește în lume.
Păsărel călătorește.
Păsărel.

2. Desenează o pasăre lângă colivie.

3. Alege o propoziție din cele de mai sus și transcrie-o.

A 17 DĂ CU ZARUL

Competențe specifice:

4.1. Scrierea literelor de mână

Arie de dezvoltare vizată: Decodare și corespondență fonem-grafem

Durata estimată: 10 minute

Tip activitate: individuală, în perechi

Resurse: FL Dă cu zarul

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Urmați instrucțiunile de pe fișa de lucru. Elevii pot realiza activitatea individual sau în perechi, împărțind fișa. Pentru a scrie cuvintele cu litere de mână, pot folosi caietul, iar în fișă vor marca doar numărul de celule „rezolvate” pentru a urmări când s-au umplut toate căsuțele.

Utilizarea zarului introduce un element ludic în activitatea de transcriere (altminteri destul de plictisitoare). Este evident că, pâna la urmă, elevii vor avea de scris de câte șase ori fiecare cuvânt.

Dă cu zarul și scrie cuvintele din tabel de câte ori îți indică punctele de pe zar. Poți scrie cu litere de mână sau cu litere de tipar. Jocul se termină când toate căsuțele din tabel sunt completate.

					
carte	furnică	mușuroi	șir	mâncare	cară

A 18 CUVÂNTUL ZILEI

Competențe specifice:

- 4.1. Scrierea literelor de mână
- 4.2. Redactarea unor mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână, folosind materiale diverse
- 4.3. Exprimarea unor idei și sentimente prin intermediul limbajelor convenționale și neconvenționale

Arie de dezvoltare vizată: scrierea

Durata estimată: 15 minute

Tip activitate: individuală/perechi

Resurse: Bandă de hârtie/ coli de flipchart

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Pe un perete al clasei lipiți o bucată de hârtie lată de cca 40-50 cm (dintr-un sul de hârtie de ambalaj, de exemplu, sau din mai multe coli de flipchart lipite) suficient de lungă cât să dea tuturor șansa să își găsească un loc în fața sa. Marcați acest panou astfel: CUVÂNTUL ZILEI/ SĂPTĂMÂNII. Acesta poate fi un cuvânt de la care puteți porni pentru predarea literelor de mână și scrierea unor cuvinte. Copiii vor putea folosi hârtia pentru a scrie și a desena elemente legate de cuvântul zilei/ săptămânii la mai multe lecții. Folosirea acestei activități este potrivită mai ales atunci când alegeți să folosiți predarea integrată a disciplinelor din curriculumul clasei I (Comunicare în limba română + MEM + AVAP etc.).

A 19 BANCA DE CUVINTE

Competențe specifice:

3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână

4.1. Scrierea literelor de mână

4.2. Redactarea unor mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână, folosind materiale diverse

Arie de dezvoltare vizată: decodarea, vocabular, scriere

Durata estimată: 15 minute

Tip activitate: individuală

Resurse: o cutie de carton/ mapă cu capsă, setul de cuvinte al elevului, banca de cuvinte online

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

O bancă de cuvinte este un recipient (un borcan sau o cutie personalizată) în care copiii adună, de-a lungul anului, cuvinte pe care le învață și pe care le pot recunoaște instantaneu.

Pregătiți seturi de cartonașe pe care copiii să scrie (cu litere de tipar sau de mână) cuvintele nou învățate. Acestea pot fi cuvinte noi pentru un concept deja cunoscut sau cuvinte care denotă concepte noi, învățate țintit, prin predare directă (de exemplu, nestemate). Puteți lucra cu cuvintele din fișele de lucru sau cu cele din textul creat la ABEL. În *Banca de cuvinte* se introduc doar cuvintele pe care copilul le recunoaște (le poate citi) independent și știe ce înseamnă – poate explica termenul sau îl poate folosi într-o propoziție.

Exersați frecvent recunoașterea cuvintelor cu copiii care încă nu pot citi instantaneu cuvintele vizate în fișele aferente unității, repetate în fișele Rime, Silabe, Doar un cuvânt, Lanț de cuvinte, Dă cu zarul etc. Copiii vor colecta cuvintele pe care le învață și învață să le citească la fiecare activitate. Aceste colecții de cuvinte vor fi parte a „dosarului” lor personal.

Banca de cuvinte poate fi folosită cu ușurință și la evaluare sumativă: extrageți cuvinte din banca de cuvinte a fiecărui copil și cereți-i să vă spună (citească) acel cuvânt.

A 20 MAREA CARTE DESPRE ...

Competențe specifice:

4.1. Scrierea literelor de mână

4.2. Redactarea unor mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână, folosind materiale diverse

4.3. Exprimarea unor idei și sentimente prin intermediul limbajelor convenționale și neconvenționale **Arie de dezvoltare vizată:** scriere creativă

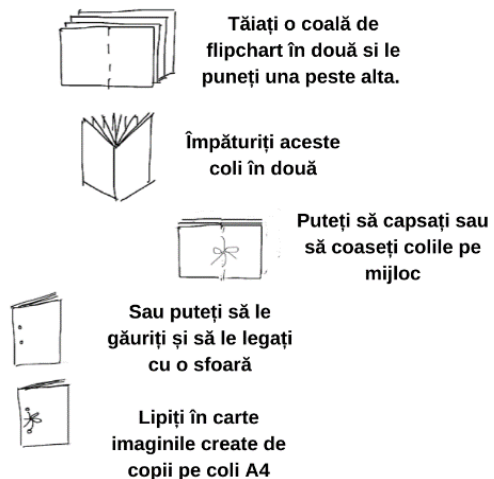
Durata estimată: 15-20 minute

Tip activitate: grup

Resurse: coli de Flipchart, creioane (colorate), carioci etc. pentru scris și desenat

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Această activitate se poate realiza la CLR sau ca extindere la AVAP.

Funcție de tema abordată în unitatea de învățare, puteți crea o carte despre animale, insecte, jocuri, familie șamd. Pentru a pregăti cartea, copiii vor desena, în grupe mici, ilustrații pentru fiecare propoziție din textul compus la ABEL pe coli A4 – landscape. O grupă va fi responsabilă cu realizarea copertei cărții.

În timpul în care elevii desenează, transcrieți fiecare propoziție a textului creat pe câte o fâșie de hârtie astfel încât să semene cât mai mult posibil cu textul inițial (să fie același tip de litere, de aceeași mărime).

Urmăriți instrucțiunile din desen pentru a realiza marea carte și lipiți ilustrațiile lor pe paginile cărții,

împreună cu propozițiile.

Cartea mare se poate citi/ prezenta altor clase din școală sau părinților ca produs al activității clasei întregi.

lată un exemplu de carte transferată într-o aplicație digitală ușor de prezentat altora.

Crearea unei cărți este și un exercițiu de comprehensiune. De regulă, copiii înțeleg (la fel ca adulții) mai bine ce vrea să spună un autor atunci când și ei, la rândul lor, au de comunicat idei într-o manieră prin care doresc să atragă cititori.

A 21 JURNALUL CLASEI

Competențe specifice:

4.1. Scrierea literelor de mână

4.2. Redactarea unor mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână, folosind materiale diverse

4.3. Exprimarea unor idei și sentimente prin intermediul limbajelor convenționale și neconvenționale

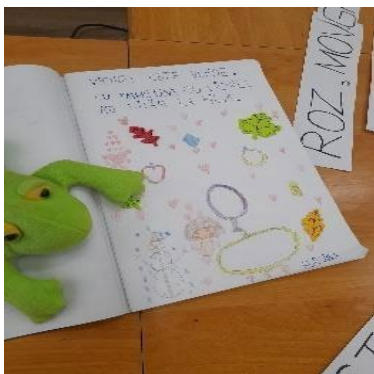
Arie de dezvoltare vizată: scrierea, comprehensiunea

Tip activitate: individuală, frontală

Resurse: Jurnalul clasei (caiet cu foi veline), Mascotă

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Folosiți *Jurnalul clasei* și o mascotă a clasei (animal de pluș etc.) pentru a introduce această activitate care propunem să devină o rutină. Dacă nu ați început din clasa pregătitoare, activitatea se poate începe și în clasa I.

Personalizați mascota împreună cu copiii, dați-i un nume. Negociați numele, ascultați propunerile și argumentele copiilor discutând, de exemplu: *De ce crezi/ credeți că ar fi bine să-i dăm numele ...?*

Explicați copiilor că, la fiecare sfârșit de săptămână, câte un copil va lua mascota acasă împreună cu *Jurnalul clasei*. Împreună cu mascota, copilul gazdă va desena și scrie (după posibilități, inclusiv cu ortografiere/ scriere inventată/ neconvențională) despre povestea săptămânii și despre cum și-au petrecut timpul liber împreună (copilul și mascota) la sfârșit de săptămână. Luni dimineața copilul va prezenta desenul din jurnal colegilor, la cercul de dimineață și va citi ceea ce a scris în jurnal.

Urmăriți acest [exemplu de Jurnal](#) al unei clase și observați cum progresează elevii de-a lungul anilor școlari, începând din clasa pregătitoare.